

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Dumitru Mardari, Maria Ghervas

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 57 pușcași din 21 iunie 1944, în cauza penală privindu-l pe

*Chițcan Andrei XXXXX, născut în anul
XXXXX, originar și locuitor XXXXX.*

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 57 pușcași din 21 iunie 1944, Andrei Chițcan a fost condamnat în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, Andrei Chițcan a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că în anul 1941, fiind ostaș în armata roșie, în timpul evacuării unității militare, el nu a întreprins măsuri de evacuare împreună cu ei și s-a predat benevol inamicului. Peste scurt timp, după întoarcere la baștină în satul Caragaș, de către autoritățile de ocupație i-au fost întoarse proprietățile confiscate anterior de sovietici. Prin acțiunile sale, inculpatul Andrei Chițcan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.54-1 „b” Cod penal al RSSU - trădare de patrie.

În cadrul ședinței de judecată, Andrei Chițcan a declarat că în luna mai 1941, a fost mobilizat în armata roșie, și-a exercitat serviciul militar în orașul Odessa. În septembrie 1941 unitatea militară în care el își exercita serviciul militar urma să se evacueze. Aflând că în orașul Odessa a sosit armata română, s-a decis să se întoarcă acasă la baștina sa în satul Caragaș, teritoriu la acel moment ocupat de trupele române. A susținut că a reușit să se întoarcă acasă numai datorită faptului că avea naționalitatea de moldovean. Când s-a întors acasă în satul Caragaș, deja toate bunurile confiscate de sovietici erau restituite familiei sale. A pledat

nevinovat de trădare de patrie și a susținut că el personal nu a fost implicat în maltratarea sătenilor.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui Andrei Chițcan și reabilitarea acestuia.

În susținerea celor menționate, procurorul susține că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU - trădare de patrie, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol.

În egală măsură, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie. Astfel, în speță, condamnarea lui Andrei Chițcan pentru de trădare de patrie, este apreciată ca un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului.

Totodată, conform art. 3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, cu modificările ulterioare, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „trădare de patrie”.

Astfel, condamnarea lui Andrei Chițcan pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat

hotărârea pronunțată, deoarece sentința de condamnare în privința acestuia, a fost pronunțată în lipsa unor probe, precum și în lipsa apărătorului, fiindu-i încălcat condamnatului dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Reieșind din cele constatate și reținând prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare a lui Andrei Chițcan în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și reabilitarea acestuia.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al diviziei de gardă nr. 57 pușcași din 21 iunie 1944, privind condamnarea lui Chițcan Andrei XXXXX, în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **12 decembrie 2019**.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Ion Guzun
Liliana Catan
Dumitru Mardari
Maria Ghervas